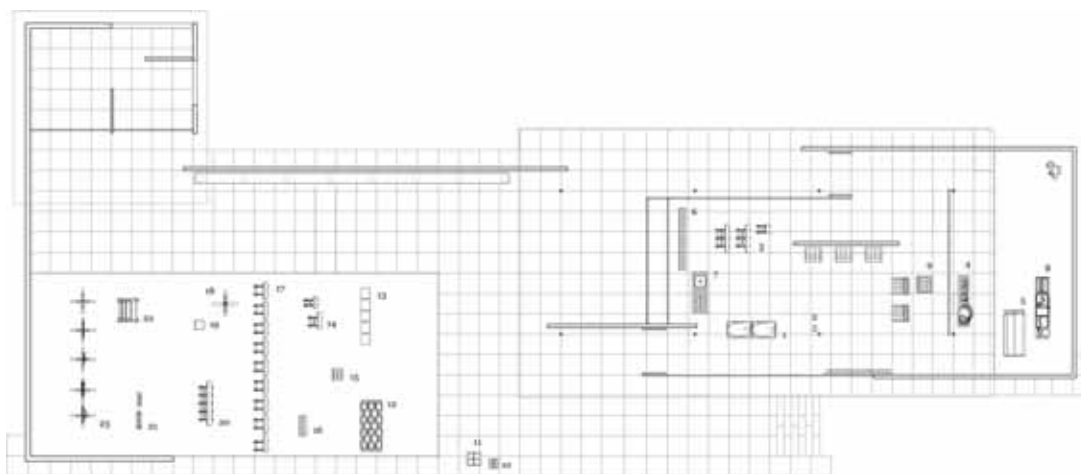

Přízrak

Mies jako rendrovaná společnost
^{en}— Phantom. Mies as Rendered Society
Andrés Jaque

1 Andrés Jaque: Přízrak. Mies jako rendrovaná společnost; půdorys instalace v barcelonském pavilonu.

2 Andrés Jaque: Přízrak. Mies jako rendrovaná společnost; celkový pohled.

Intervence realizovaná v barcelonském pavilonu je výsledkem výzkumu, který Jaque vedl v posledních letech na pozvání Nadace Miese van der Rohe a Nadace Banco Sabadell. Na různých místech pavilonu rozložil většinu objektů uschovaných v suterénu, nad nímž pavilon stojí.

^{en}— *This intervention at the Barcelona Pavilion is the result of recent research led by Andrés Jaque on the invitation of the Mies van der Rohe Foundation and the Banco Sabadell Foundation. Jaque retrieved the majority of stored objects from the building's basement and spread them throughout the pavilion.*

3 **Andrés Jaque: Přízrak. Mies jako rendrovaná společnost; instalace.**

O úloze podzemí prezentovaného jako přelud pavilonu (PŘÍZRÁK), které dosud nikdy neupoutalo pozornost těch, kteří jej navštěvují nebo studují, Jaque nepochybuje, rozpoznává jeho důležitost a vyzdvihuje na povrch jeho architekturu jako společenskou konstrukci.

Architekti pověření v osmdesátých letech rekonstrukcí pavilonu z roku 1929 považovali suterén za nutný nástroj archivace a údržby jeho instalací. Rozhodli se, že přístup k němu by měl být obtížný, aby v budoucnu nemohl skončit jako další výstavní prostor, jímž by se interpretovali Mies i pavilon. V podzemí se začaly uchovávat všechny materiální důkazy, které dávají vědět o jemném společenském pletivu, na němž se zachytává tento projekt: každým ránem reinterpretovaná situace jednoho květnového dne, kdy se pavilon v roce 1929 čistí a nový otevřel. Suterén jako obraz Doriana Graye obsahuje všechno, co umožňuje vidět pavilon jako monumentální kolektivní konstrukci.

Zůstává skryt, aby nepoškodil iluzi toho, že objekt je osvětleným dílem Miese, který na něm v roce 1929 v Barceloně pracoval. S odkazem na významný text Waltera Lippmana *The Phantom Public* (New Jersey, 1925) tak suterén zůstává přeludem veřejnosti (PŘÍZRÁKEM), tedy toho společenství lidí, kteří každodenně jistým způsobem přispívají ke znovupostavení pavilonu.

Jak už naznačil sám Mies, architektura se konstruuje způsobem, jímž viditelné utváří to, co zůstává skryté. Pavilon v Barceloně je arénou konfrontace organizované v jedné architektuře dvou podlaží, na nichž se proudí dvě představy toho, co je „politické“. Horní podlaží plně světle reaktivuje základní pojmy politického (tam všechno výjimečné, původ a podstata řídí to obyčejné). Dolní tmavé podlaží konstruuje politické jen prostřednictvím provizorních událostí a praktických dorozumění. Horní podlaží je fyzicky transparentní, ale skrývá společenské

procesy, které umožňují přístup k jeho každodennosti, jež se nedá vykalkulovat. Dolní je nepřehledné a bezpochyby je to právě ono místo, kde dohody, experimenty a rozpory, jež pavilon vytvářejí, získávají transparentnost. Pavilon způsobem, jakým operují jeho dvě úrovně, přesvědčivě vyjadřuje: „Výjimečné povstává z absence obyčejného.“ Tato intervence vychází z podezření, že uvědomění si a artikulace obou těchto hladin může přinést nové možnosti, v nichž architektura najde odpovědi na svoje dnešní výzvy.

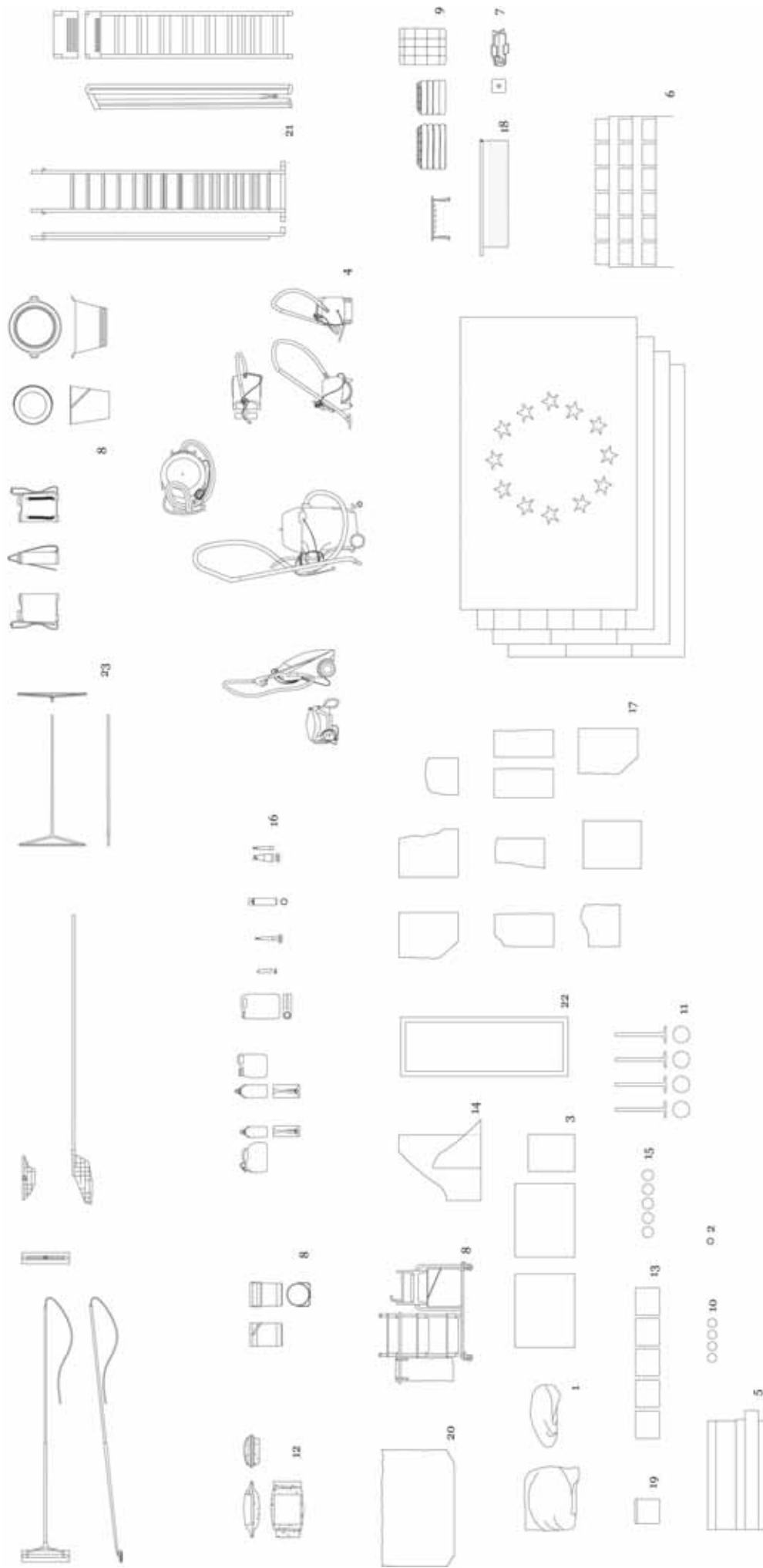
Z poznámek autorů intervence: Pavilon z roku 1929 lze nazírat také jako cvičení v projektování „domácího“, tak jak ho Ludwig Mies van der Rohe rozvíjel v bytových projektech ve třicátých letech. Podle strážní služby současného pavilonu se velká část návštěvníků uvnitř chová jako na návštěvě v rodinném domě. Pavilon byl domovem minimálně na jednu noc. Jednoho rána přistihl strážce dvojici spící na podlaze sálu společně s oddechujícím psem přivázaným ke sloupu. Identita a svědectví těchto osob, jež byly z pavilonu neprodleně vykázány, zůstaly neznámé.

Překlad ze španělštiny: Maria Topolčanská

Andrés Jaque

(*1971) je nezávislý architekt z Madridu, kde vede vlastní praxi (Andrés Jaque Arquitectos) a souběžně platformu Kancelář pro politickou inovaci (Oficina de Innovación Política), která zkoumá roli architektury při utváření společnosti. Kancelář je zaměřena na objevování možností konfrontace architektonických postupů s postfundamentální politikou a symetrickým přístupem k sociologii techniky. Motto kanceláře zní: „Architektura je převedením společnosti do technologie.“ www.andresjaque.net

autor: **Andrés Jaque** (na pozvání a s podporou Nadace Miese van der Rohe a Nadace Banco Sabadell); spolupráce: **Paola Pardo, Ana Olmedo, Ruggero Agnolutto, Roberto González, Jorge López Conde, William Mondejar, Silvia Rodríguez, Dagmar Stéevová, Paloma Villarrea**, tým Nadace Mies van der Rohe; grafický design: **spread.eu.com**; doba trvání: **13. 12. 2012 – 27. 2. 2013**; foto: **Miguel de Guzmán**

4 **Andrés Jaque; Příklad. Mies jako rendrovaná společnost; elementy instalace.**

5, 6 Andrés Jaque: Přízrak. Mies jako rendrovaná společnost; instalace.